

ACTUALITZACIÓ DE LES DADES SOBRE L'EPIDÈMIA VIH/SIDA A CATALUNYA, 2008

Des de l'inici de l'epidèmia, l'octubre de 1981, fins a 31 de desembre de 2008 s'han diagnosticat a Catalunya un total de **16.204 casos de sida** residents a Catalunya (figura 1). Durant l'any 2008, s'han notificat un total de 210 casos de sida residents a Catalunya i tenint en compte el retard de notificació suposa un descens del 34% respecte l'any anterior.

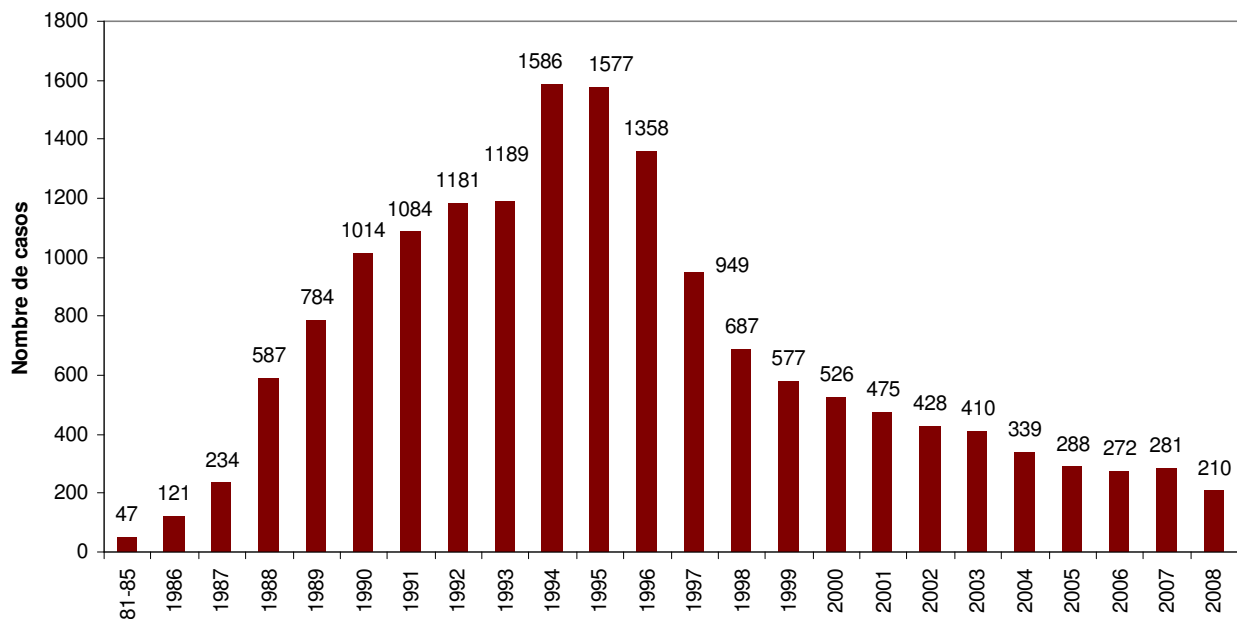
Pel que fa al sistema voluntari de declaració de nous diagnòstics d'infecció pel VIH, des de la posada en marxa l'any 2001 fins a 31 de desembre de 2008, s'han notificat **5.416 nous diagnòstics d'infecció pel VIH**, essent el 77,7% homes i el 22,3% dones (figura 2 i taula 1). La població d'edat més afectada és la compresa entre els 25 i 39 anys (taula 2). Durant l'any 2008, s'han notificat un total de 571 nous diagnòstics de VIH residents a Catalunya i tenint en compte el retard de notificació suposa un descens del 14% respecte l'any anterior.

La principal via de transmissió del VIH entre els nous diagnòstics d'infecció pel VIH és la **via sexual amb un 79,6%** (43,5% en relacions heterosexuales i 36,1% en relacions homosexuals) (figura 3).

És important destacar que durant el 2008 **el 32,6% dels nous diagnòstics d'infecció s'han fet tardanament**. La proporció de casos amb retard en el diagnòstic entre les infeccions per VIH és major entre els homes, entre el grup de transmissió heterosexual i entre els majors de 44 anys.

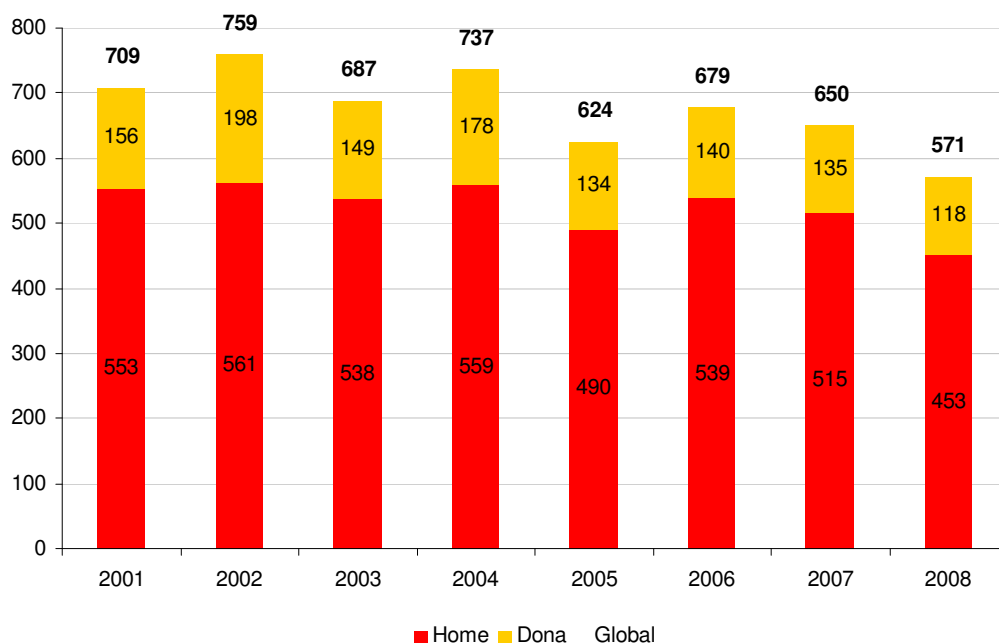
En els darrers anys **ha augmentat el percentatge de declaracions en població immigrant**. Des de la implementació del sistema d'informació de nous diagnòstics d'infecció, el percentatge de notificacions en població immigrant ha experimentat un augment any rere any, passant del 24,3% a l'inici (any 2001) fins al 47,1% l'any 2008.

Figura 1.- Distribució dels casos de sida per any de diagnòstic. Catalunya, 1981 – 30 de juny de 2009.

Font: Registre de Casos de Sida de Catalunya. CEEISCAT

Figura 2.- Distribució dels nous diagnòstics de VIH per any de diagnòstic. Catalunya, 2001 – 2008.**

** S'ha de tenir en compte que els nous diagnòstics d'infecció pel VIH provenen d'un sistema d'informació de declaració voluntària i que, per tant, no es poden interpretar tendències al llarg del temps.

Font: Sistema d'informació de nous diagnòstics d'infecció pel VIH. CEEISCAT

Taula 1.- Distribució dels nous diagnòstics d'infecció pel VIH per Regió Sanitària de residència. Catalunya, 2001- 2008.

RS	Dones		Homes		Total	
Alt Pirineu i Aran	10	35,7%	18	64,3%	28	0,5%
Barcelona	854	20,4%	3.328	79,6%	4.182	76,1%
Catalunya Central	36	31,9%	77	68,1%	113	2,1%
Girona	119	25,9%	340	74,1%	459	8,4%
Lleida	106	33,3%	212	66,7%	318	5,8%
Tarragona	70	29,2%	170	70,8%	240	4,4%
Terres de l'Ebre	13	17,1%	63	82,9%	76	1,4%
Total	1.208	22,3%	4.208	77,7%	5.416	

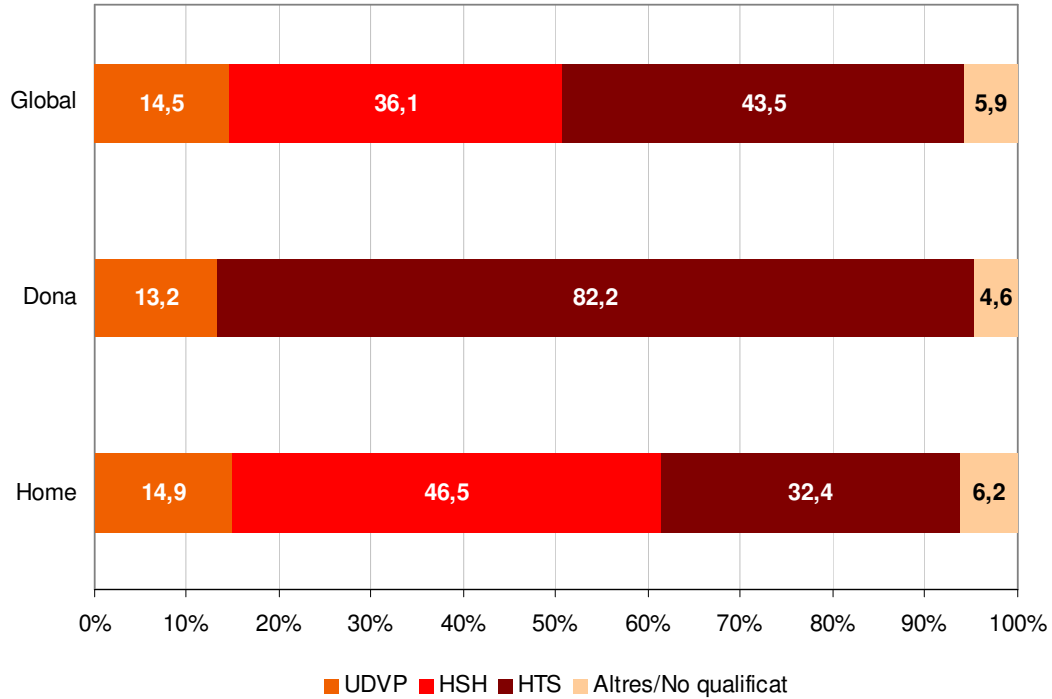
Font: Sistema d'informació de nous diagnòstics d'infecció pel VIH. CEEISCAT

Taula 2.- Distribució dels nous diagnòstics d'infecció pel VIH per grup d'edat i sexe. Catalunya, 2001 – 30 de juny de 2009.

Grup d'edat	Homes		Dones		Total	
		%		%		%
No pediàtric						
13-14	1	0,0%	3	0,2%	4	0,1%
15-19	37	0,9%	25	2,1%	62	1,1%
20-24	266	6,3%	155	12,8%	421	7,8%
25-29	708	16,8%	253	20,9%	961	17,7%
30-34	862	20,5%	242	20,0%	1.104	20,4%
35-39	855	20,3%	203	16,8%	1.058	19,5%
40-44	573	13,6%	121	10,0%	694	12,8%
45-49	345	8,2%	73	6,0%	418	7,7%
50-54	202	4,8%	57	4,7%	259	4,8%
55-59	135	3,2%	33	2,7%	168	3,1%
60-64	96	2,3%	16	1,3%	112	2,1%
65-69	61	1,4%	12	1,0%	73	1,3%
70-74	39	0,9%	10	0,8%	49	0,9%
75-79	25	0,6%	3	0,2%	28	0,5%
80 o més	3	0,1%	2	0,2%	5	0,1%
Total	4.208		1.208		5.416	

Font: Sistema d'informació de nous diagnòstics d'infecció pel VIH. CEEISCAT

Figura 3.- Distribució dels nous diagnòstics d'infecció pel VIH per grup de transmissió i sexe en adults (≥13 anys). Catalunya, 2001- 30 de juny de 2009.

Font: Sistema d'informació de nous diagnòstics d'infecció pel VIH. CEEISCAT

MONITORATGE CONDUCTUAL

L'any 1993, el monitoratge de les conductes de risc associades amb la transmissió del VIH/ITS es va introduir com a part del Sistema Integrat de Vigilància Epidemiològica del VIH/ITS de Catalunya (SIVES). Fins l'actualitat, s'han dut a terme estudis transversals biennals en les poblacions d'usuaris de drogues per via parenteral (UDVP), homes que tenen relacions sexuals amb d'altres homes (HSH) i des de l'any 2005 en dones treballadores del sexe (TS).

Estudi en UDVP (2008-2009)*

- S'observa una elevada prevalença del VIH entre els UDVP reclutats en Centres de Reducció de Danys a Catalunya entre octubre de 2008 i març de 2009, especialment en el grup d'espanyols (43% en espanyols i 22,4% en immigrants).
- El 19,4% dels injectors s'havia injectat drogues amb xeringues usades en els últims 6 mesos i el 22,9% havia passat la seva xeringa usada a d'altres injectors (**Taula 3**).
- Entre els que tenien parelles sexuals estables i ocasionals, el 62,1% i 21,2% no va usar el preservatiu en la seva darrera relació sexual, respectivament (**Taula 3**).

Taula 3. Prevalença de les conductes associades a la transmissió del VIH en UDVP (últims 6 mesos)

	Espanyols N= 439 %	Immigrants N= 309 %	Total N=748 %	p (test χ^2)
Accepta xeringues usades	19,5	19,2	19,4	ns
Passa xeringues usades	23,3	22,3	22,9	ns
No ús del preservatiu darrera relació (p. estable) ¹	64,1	59,5	62,1	ns
No ús del preservatiu darrera relació (p. ocasional) ²	25,2	16,4	21,2	ns

ns: no significatiu; ¹ base: 207 i 154 espanyols e immigrants amb parella estable, respectivament; ² base: 140 i 117 espanyols e immigrants amb parella ocasional, respectivament

* *Estudi REDAN: Estudi coordinat per el Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT) en col·laboració amb l'Òrgan Tècnic de Drogodependències, l'Agència de Salut Pública de Barcelona i l'associació Àmbit Prevenció. Estudi en HSH (2008)*

- Les pràctiques sexuals de risc en HSH mostren una tendència creixent en els successius estudis. Així, el 62,6% i 36% dels homes entrevistats al 2008 van declarar haver practicat la penetració anal no protegida (PANP), és a dir, l'ús del preservatiu ocasionalment o mai, amb les seves parelles estables i ocasionals, respectivament (**Taula 4**).

Taula 4- Prevalença de les conductes sexuals associades a la transmissió del VIH/ITS entre HSH (últims 12 mesos). Comparació entre 1995-2008

	1995	1998	2000	2002	2004	2006	2008*	
<i>Amb parella estable</i>	N=464	N=440	N=506	N=363	N=386	N=453	N=206	P χ^2 trend
Penetració anal no protegida	53,3%	52,2%	58,9%	61,1%	65,6%	60,4%	62,6%	<0,0001
<i>Amb parella ocasional</i>	N=618	N=606	N=737	N=565	N=646	N=776	N=327	P χ^2 trend
Penetració anal no protegida	24%	21,8%	25,4%	25,8%	34,4%	34,6%	36%	<0,0001

* Al 2008 el període de referència són 6 mesos. En aquest any hi ha hagut canvis metodològics respecte als anys anteriors per tal d'adaptar-lo als requisits de l'estudi europeu Sialon, tot i que els resultats obtinguts són comparables

- La prevalença del VIH a través del test en mostres de fluid oral també tendeix a augmentar en el grup d' HSH, passant del 14,2% del 1995 al 20,4% del 2008.

Estudi en dones TS (2005-2007)

- La majoria de les dones TS entrevistades durant el 2007, al igual que en la mesura de 2005, utilitzaven el preservatiu de forma consistent amb els seus clients, essent les espanyoles les que l'utilitzaven amb menor proporció (14,3% va declarar relacions sexuals desprotegides amb clients durant els darrers 6 mesos).
- L'ús del preservatiu amb les parelles estables va ser molt inferior, sense observar diferències segons país d'origen (92,9%, 87,3%, 80,8% i 86,8% de les dones espanyoles, llatines, africanes i de l'est havien mantingut relacions sexuals desprotegides amb la seva parella estable, respectivament al 2007) (**Taula 5**).

Taula 5. Prevalença de les conductes sexuals associades a la transmissió del VIH/ITS entre dones treballadores del sexe (últims 6 mesos)

	Espanyoles		Llatines		Africanes		Est Europa	
<i>Amb clients</i>	2005 n=43	2007 n=56	2005 n=123	2007 n=105	2005 n=104	2007 n=76	2005 n=130	2007 n=163
Relacions sexuals desprotegides	16,3%	14,3%	4,2%	5,7%	2,0%	1,3%	4,7%	4,3%
	Espanyoles		Llatines		Africanes		Est Europa	
<i>Amb parella estable</i>	2005 n=15	2007 n=30	2005 n=59	2007 n=56	2005 n=50	2007 n=26	2005 n=65	2007 n=78
Relacions sexuals desprotegides	86,7%	92,9%	86,4%	87,3%	79,6%	80,8%	90,8%	86,8%

Font: Estudi de conductes en TS. CEEISCAT.

ACTUALITZACIÓ DE LES DADES SOBRE LES INFECCIONS DE TRANSMISSIÓ SEXUAL A CATALUNYA, 2008

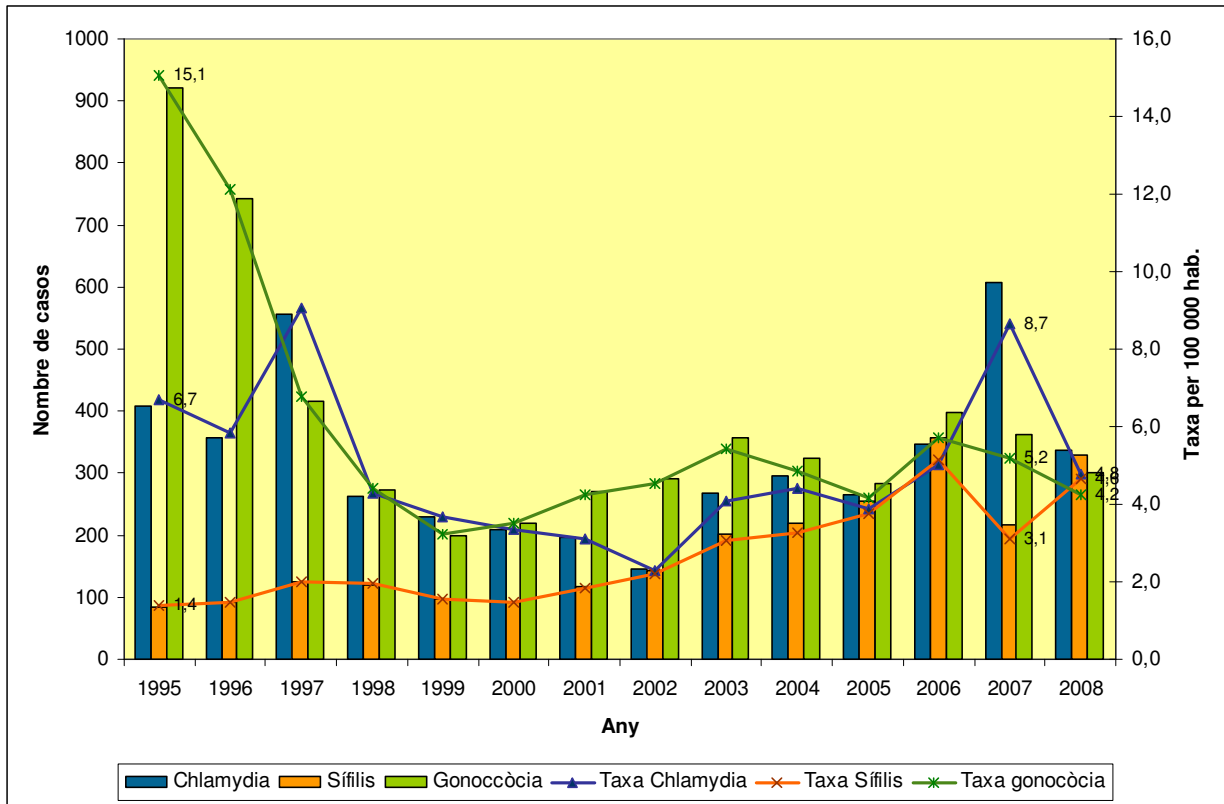
Registre de Malalties de Declaració Obligatòria (MDO)

Les principals infeccions de transmissió sexual (ITS) sotmeses a la vigilància epidemiològica a Catalunya com son la sífilis, infecció genital per chlamydia, gonocòccia, i l'agregat d'altres ITS es mantenen amb la tendència de l'increment observat als darrers cinc anys, excepte per la gonocòccia que comença a apuntar una tendència al descens. Durant l'any 2008, la **sífilis** continua amb xifres ascendents amb un **increment del 51,2%** respecte el 2007 (total de 356 casos declarats). En el cas de la infecció genital per **clamídia** s'observa un descens del 44,6% respecte el 2007, amb un total de 336 casos declarats. Les declaracions per la **infecció gonocòccia** presenten un **descens del 40,3%** respecte el 2007 (total de 397 casos). Pel que fa a l'agregat d'**altres ITS**, s'han declarat un total de 5903 casos que representa un **increment del 24,7% (Figura 4)**.

A més, hi ha un increment important en les notificacions de les ITS de nova incorporació a la MDO, com son **el limfogranuloma veneri, els condilomes acuminats, l'herpes genital i la infecció genital per tricomones** amb increments l'any 2008 respecte al 2007 del 483,3%, 129,0%, 70,0% i 50,5% respectivament. Concretament, pel que fa al limfogranuloma veneri passa de 6 casos notificats a l'any 2007 a 35 casos a l'any 2008 on molts d'aquests casos es van relacionar amb un **brot** a la ciutat de Barcelona entre el col·lectiu de HSH, majoritàriament VIH positius.

És important destacar l'increment en les declaracions de les ITS de transmissió vertical (transmissió de la mare al nadó). Les notificacions de sospites **d'oftàlmia neonatal per ITS (gonococ/clamídia)** augmenta de manera important amb un **increment del 22,1%** respecte al darrer any 2007 amb 94 sospites. Per que fa a la **sífilis congènita**, s'han declarat **zero casos** al Registre MDO durant any 2008 respecte als 4 casos sospitosos de l'any 2007.

Figura 4.- Nombre i Taxes d'incidència de les ITS de declaració obligatòria. Catalunya, 1995-2008.

Font: Registre de Malalties de Declaració Obligatòria. CEEISCAT.

SUMARI

- La principal via de transmissió de la infecció pel VIH entre els nous diagnòstics d'infecció és per via sexual.
- Al 2008, el 32,6% dels nous diagnòstics d'infecció pel VIH s'han fet tardanament.
- Les noves infeccions pel VIH continuen ocorrent en gent jove, destacant l'augment de les persones afectades provinents d'altres països.
- Continua l'augment dels nous casos de sífilis, clamídia, limfogranuloma veneri i altres ITS. La gonocòccia presenta un descens als darrers anys.
- Es declara un brot de limfogranuloma veneri a la ciutat de Barcelona dins el col·lectiu HSH, majoritàriament VIH positiu.